

den sidste ærede Taler har ytret, at han antager, at Afsløsningen af Høveriet ikke er saa paatrængende nødvendig, at det skulde være fornødent at gribe ind i dette Forhold, saa maa jeg tillade mig at bemærke, at Høveriet for de Høverigjørende vist er saare skadeligt og at det er ønskeligt, at det bliver afføjet, og at Stemningen i Folket er almindelig derfor, saa at det vist vil være ønskeligt, at Høveriet afløses saa snart, som det kan skee, og jeg maa derfor fraraade, at det opfattes i længere Tid, men holde paa, at det skeer efter Lovudkastet.

Solberg: Jeg skal blot tillade mig en eneste Bemærkning. Jeg tillod mig sidst, da vi vare samlede, at yttre, at det kunde være saare misligt, hvis den Retsbetjent, som af Regjeringen blev valgt til at fungere i Commissionsen, ikke var en Ven af Grundloven. Dette blev af den meget agtede 7de Landssthingsmand for 6te Valgkreds (Unsgaard) anført, som om jeg skulde have sagt en „stor Hader“ af Grundloven. Noget Saadant har jeg ikke turdet forudsætte om nogen Retsbetjent her i Landet. Nu siger vistnok Bøffel, at „Smørrebrød er ikke Mad og Kjærlighed er ikke Gud“, og jeg vil gjerne være enig med ham i, at disse 2 Tølelser ere modstridende; men der er dog stor Forskjel mellem ikke at være en Ven af Noget og saa at være en Hader, ja en stor Hader deraf; thi dersom man, hver Gang man ikke kunde elske en Ting, nødvendigviis skulde komme til at hade den, saa tror jeg det vilde see meget sørgeligt ud med mange Ting her i Landet. Da jeg nu engang har faaet Ordet, saa skal jeg tillade mig at yttre, i Anledning af det, som er fremført af den ærede 5te Landssthingsmand for 1ste Valgkreds (Ørsted), at det af ham Fremsatte endnu mere har bestyrket mig i den Tanke, at der kan være noget saare Misligt i at sætte en saadan Retsbetjent ind i denne Commission. Jeg maa udtale mig i den Retning, at jeg ikke er nogen Elsker af Theorien om den deelte Magt. Naar man i en saadan Commission, som efter sin Natur skal være mæglende, bringer saadanne to Potentater ind, om jeg saa maa udtrykke mig, og tildele hver af dem sit Gebeet; hvis Grændser

ikke kunne være nøiagtig bestemte, saa tror jeg, at dette kan være meget slemt, og at det gaaer, som det sædvanligt gaaer i slige Anliggender, at det gaaer ud over dem, hvis Bøffel de ere beskikkede til at skulle befordre.

Ordføreren: I Anledning af de Bemærkninger, som af den meget ærede 5te Landssthingsmand for første Valgkreds (Ørsted) ere fremførte angaaende de Bestemmelser, som § 8 indeholder med Hensyn til Forpagteren, hvilke han ikke har fundet tilfredsstillende, skal jeg tillade mig nogle saa Bemærkninger. Jeg skal da først tillade mig at nævne, at naar man vil Diemedet, saa maa man ogsaa ville Midlerne. Lovgiveren har anseet disse Foranstaltninger til at der kan træffes mindelig Afgjørelse til Høveriets Afsløsning, og hvis saadan ikke kunde iværksættes, at Afgjørelsen da maa kunne skee ved Hjælp af Commissioner, som ere nedsatte til at afgjøre de Spørgsmaal, som kunne reise sig mellem den Høveberettigede og de Høverigjørende, for at være af særdeles Bigtighed med Hensyn til Staten og med Hensyn til de i dette Forhold Interesserede. Med Hensyn hertil har Loven fastsat, at en Eier skal være forpligtet til at finde sig i Høveriafsløsningen, naar en Trebiedeel af de høve- rigjørende Bønder fordrer det; ligeledes ere de to Trebiedele af de høverigjørende Bønder pligtige til at underkaste sig en saadan Afsløsning, naar een Trebiedeel fordrer det, og endelig er Eieren berettiget til at fordrer Høveriafsløsning, hvor han maatte attraae Saadant. Herved er der jo upaatvivleligt afsøget fra, hvad der i Almindelighed med Hensyn til Contractforhold finder Sted, og disse Afvigelser ere jo af den Bøffel, at vel ogsaa Forpagteren maatte kunne ansees forpligtet til ogsaa at finde sig i en saadan Afsløsning, i Betragtning af den Bigtighed, som Lovgiveren har tillagt den. Men jeg bør ogsaa erindre om, at den meget ærede Landssthingsmand, uden Tvivl har foreslået sig de practiske Vanfæligheder at være meget større, end de i Virkeligheden ville bestaa af at være. Den Vanfælighed, som der i den senere Tid har været ved at finde en Livsstillung, har medført, at der har fundet en temmelig stor Concurrence Sted til enhver ledig Forpagtning. De høje Kornpriser i den senere